

མངོན་པར་འཆང་བྱ། མངོན་པར་སངས་ཀྱས།
མངོན་པར་འཆང་བྱ། ° to awaken directly; to be
manifestly enlightened ° མ་ག་སྒྲ་ཡི་བྱང་ཆུབ་
ཤིང་བྱང་དུ། སྒྲིལ་ཀྱང་མི་གཡོ་མངོན་པར་སངས་
ཀྱས་ [You] directly awoke [sitting] cross-
legged and unmoving in the presence of the
Bodhi Tree in Magadha. {N12} • ཏུས་གསུམ་
དུ་ནམ་པར་གཤེགས་པའི་སངས་ཀྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་
ནས། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭ་གས་པའི་
སངས་ཀྱས་སུ་མངོན་པར་སངས་ཀྱས་སོ། All the
buddhas who have thoroughly passed beyond
[saṃsāra] in the three times, as well, having
dwelt in the perfection of wisdom, have di-
rectly awoken to unsurpassed perfect complete
buddhahood. {HS-J}

མངོན་པར་ཚྭ་གས་པར་འཆང་བྱ། མངོན་
པར་ཚྭ་གས་པར་སངས་ཀྱས། མངོན་པར་
ཚྭ་གས་པར་འཆང་བྱ། ° to directly and per-
fectly awaken (to) • {abhi-sam-√budh}:
{YBS} abhisambudhyeyam; {MSA}
abhisambhotsyante; {HS} abhisambuddhāh °
འཇམ་དཔལ། སྤྱོད་ཅི་སྤྱོད་ཅིག་ན་སླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་ཚྭ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་
ཚྭ་གས་པར་འཆང་བྱ། བར་འགྱུར། O Mañjuśrī,
when will you directly and perfectly awaken
to unsurpassed, perfect, complete enlighten-
ment? {RKM} • བདག་ཉིད་ལྷ་མུ་མུ་ལས་འདའ་
བའི་དོན་དུ་རབ་དུ་སྦྱར་བ་དེ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་ཚྭ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་ཚྭ་གས་
པར་འཆང་བྱ། བར་འགྱུར་རོ། Those who strive
only for the sake of their own ultimate libera-
tion will directly and perfectly awaken (to)
unsurpassed, perfect, complete enlightenment.
{MSA-B} • རབ་འགྱུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆེས་སུ་
རྒྱ་གས་པའི་དོན་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་ན་སླ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་ཚྭ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
པར་ཚྭ་གས་པར་འཆང་བྱ། Only thus, Subhūti,
when there is no attachment to all phenomena

as the objects of conceptual thought, will a
bodhisattva-mahāsattva directly and perfectly
awaken to unsurpassed, perfect, complete en-
lightenment. {PW8} • ཇི་ལྟར་སངས་ཀྱས་བཅོམ་
ལུན་འདས་ནམས་ཀྱིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མངོན་
པར་ཚྭ་གས་པར་སངས་ཀྱས་པ་དང་། མངོན་པར་
ཚྭ་གས་པར་འཆང་བྱ། བར་འགྱུར་བ་དང་། མངོན་
པར་ཚྭ་གས་པར་སངས་ཀྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་
ཀྱང་མོས་སོ། Just as the buddha bhagavāns
have directly and perfectly awoken, and will
directly and perfectly awaken in the perfec-
tions, similarly I also believe [I will achieve]
that direct and perfect awakening. {MSA-B}
• ཇི་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་ཚྭ་གས་པར་
སངས་ཀྱས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་འདི་གསུངས་སོ།
The Tathāgata, having directly and perfectly
awoken, taught this middle way. {TWS} • ཏུས་
གསུམ་དུ་ནམ་པར་བཞུགས་པའི་སངས་ཀྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭ་གས་
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་ཚྭ་གས་པར་སངས་
ཀྱས་སོ། Moreover, all the buddhas who dwell
in the three times have directly and perfectly
awakened to unsurpassed, perfect, complete
enlightenment in dependence upon this perfec-
tion of wisdom. {HS}

ནམ་པར་བྱ།¹ ནམ་པར་བྱས། ནམ་པར་བྱ། ° to
expand; to increase [in power] • {vi-√jṛmbh}:
{KD} vijṛmbhate ° ཆ་ཟེར་ཅན་ནི་རྒྱུ་ལྡར་ཏེ།
ལྷས་སྒྲིས་དག་ནི་ནམ་པར་བྱས། The fiery one
having set, intoxicating passions increase in
power. {KD}

ནམ་པར་བྱ།² ནམ་པར་བྱས། ནམ་པར་བྱ། ° to
bloom • {KD} abhūt (=nam par rgyas par
gyur) ° སྤྱོད་ཀྱི་གདོང་བཞིན་པསྒྲ་ནི། ནམ་པར་
བྱས་པར་བྱས། The lotus, like your face, has
bloomed. {KD}

འཆང་བྱ། སངས་ཀྱས། འཆང་བྱ། ° to become
completely purified; to become enlightened
° གཞུང་འདིས་ཆེ་འདིར་འཆང་བྱ། བ་ལ་མེད་དུ་